

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (девети състав)

22 септември 2022 година *

„Преюдициално запитване — Неравноправни клаузи в потребителските договори — Директива 93/13/ЕИО — Нелоялни търговски практики спрямо потребителите — Принцип на ефективност — Член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Съкратено производство за изпълнение на вземания за адвокатски възнаграждения — Евентуален неравноправен характер на клаузите в споразумение относно възнагражденията — Национална правна уредба, която не предвижда възможност за съдебен контрол — Член 4, параграф 2 — Обхват на изключението — Директива 2005/29/ЕО — Член 7 — Заблуждаваща търговска практика — Договор между адвокат и негов клиент, с който на клиента се забранява да оттегля иска си без знанието или против съвета на адвоката, а при неспазване на забраната се предвижда финансова неустойка“

По дело C-335/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Juzgado de Primera Instancia nº 10 bis de Sevilla (Първоинстанционен съд № 10 bis, Севиля, Испания), с акт от 24 май 2021 г., постъпил в Съда на 27 май 2021 г., в рамките на производство по дело

Vicente

срещу

Delia,

СЪДЪТ (девети състав),

състоящ се от: S. Rodin, председател на състава, J.-C. Bonichot и O. Spineanu-Matei (докладчик), съдии,

генерален адвокат: P. Pikamäe,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за испанското правителство, от I. Herranz Elizalde, в качеството на представител,

* Език на производството: испански.

– за Европейската комисия, от J. Vaquero Cruz и N. Ruiz García, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 1993 г., стр. 29; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 273), изменена с Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. (ОВ L 304, 2011 г., стр. 64) (наричана по-нататък „Директива 93/13“) и на Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 2005 г., стр. 22; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 14, стр. 260).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между адв. Vicente и неговата клиентка, г-жа Delia, възникнал след неплащане на претендираните възнаграждения за предоставени ѝ правни услуги.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 93/13

- 3 Съображения двадесет и първо и двадесет и четвърто от Директива 93/13 гласят следното:
„като има предвид, че държавите членки следва да предвидят мерки с цел да се избегнат неравноправни клаузи в договори, сключвани между потребители от една страна, и търговци и доставчици [...]

[...]

като има предвид, че съдилищата и административните органи на държавите членки трябва да разполагат с адекватни и ефективни средства да наложат преустановяването на включването на неравноправни клаузи в потребителски договори [...].“

4 Текстът на член 3, параграф 1 от тази директива е следният:

„В случаите, когато дадена договорна клауза не е индивидуално договорена, се счита за неравноправна, когато въпреки изискването за добросъвестност, тя създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора“.

5 Член 4 от посочената директива гласи:

„1. Без да се засяга член 7, преценката за неравноправност на дадена клауза се извършва, като се отчита характер[ът] на стоките или услугите, за които е сключен договорът, и се вземат предвид всички обстоятелства, довели до сключването му, към момента на самото сключване, както и всички останали клаузи в договора, или такива, съдържащи се в друг договор, от който той произтича.

2. Преценката за неравноправния характер на клаузите не се свързва нито с основния предмет на договора, нито със съответствието [между] цената и възнаграждението, от една страна, и [...] доставените стоки или предоставените услуги, от друга, при условие че тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език“.

6 Съгласно член 6, параграф 1 от същата директива:

„Държавите членки определят изискването, включените неравноправни клаузи в договори между потребители и продавачи или доставчици да не са обвързващи за потребителя, при условията на тяхното национално право, и че договорът продължава да действа за страните по останалите условия, когато може да се изпълнява и без неравноправните клаузи“.

7 Член 7, параграф 1 от Директива 93/13 предвижда:

„Държавите членки осигуряват, че в интерес на потребителите и конкурентите, съще[с]твуват подходящи и ефективни мерки за предотвратяване на употребата на неравноправни клаузи в договори, сключени между потребители и продавачи или доставчици“.

Директива 2005/29

8 Член 5, параграф 4 от Директива 2005/29 гласи:

„По-специално търговските практики са нелоялни, когато:

а) са заблуждаващи по смисъла на членове 6 и 7,

или

б) са агресивни по смисъла на членове 8 и 9“.

9 Член 7, параграфи 1 и 2 от тази директива предвижда:

„1. Заблуждаваща е тази търговска практика, която във фактически контекст, отчитайки всички характеристики и обстоятелства и ограниченията на средството за комуникация, пропуска съществена информация, необходима на средния потребител съгласно контекста,

за да вземе решение за сделка на база осведоменост и следователно подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел.

2. Заблуждаващо бездействие е също и търговска практика при която отчитайки характеристиките, описани в параграф 1, търговецът укрива или предоставя по неясен, неразбираем, двусмислен или несвоевременен начин такава съществена информация по смисъла на тази алинея, или когато пропуска да определи целта на търговската практика, ако вече не е ясна от контекста, и когато, и в двата случая това подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел“.

Испанското право

10 Производството за изпълнение на вземания за възнаграждения е уредено в Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (Закон 1/2000 за гражданското съдопроизводство) от 7 януари 2000 г. (БОЕ бр. 7 от 8 януари 2000 г., стр. 575, наричан по-нататък „ЛЕС“).

11 Член 34 от ЛЕС, който се отнася до „сметките за възнаграждения на съдебния пълномощник“, предвижда в параграф 2:

„След постъпване на сметката и след като съдебният секретар я обяви за допустима, той издава заповед срещу упълномощителя да заплати дължимата сума или да оспори сметката по съображението, че сумата не се дължи, в десетдневен срок; ако упълномощителят не плати или не подаде възражение, се пристъпва към принудително изпълнение.

Ако в посочения срок упълномощителят подаде възражение, съдебният секретар дава тридневен срок на съдебния пълномощник да се произнесе по възражението. След това съдебният секретар проверява сметката и преписката по делото, както и представените документи и в десетдневен срок издава постановление, в което определя сумата, дължима на съдебния пълномощник; ако не се плати в петдневен срок, се пристъпва към принудително изпълнение.

Постановлението по предходната алинея не подлежи на обжалване, но и не предопределя, дори отчасти, изхода на евентуалното последващо производство по общия исков ред“.

12 Член 34, параграф 2, трета алинея от ЛЕС е обявен за противоконституционен и е отменен с решение 34/2019 на Tribunal Constitucional (Конституционен съд, Испания) от 14 март 2019 г. (БОЕ бр. 90 от 15 април 2019 г., стр. 39549, наричано по-нататък „конституционно решение № 34/2019“).

13 Член 35 от ЛЕС, озаглавен „Адвокатски възнаграждения“, гласи:

„1. Адвокатът може да подаде срещу представляваната от него страна молба за изпълнение на вземането му за възнаграждение по съответното дело, като представи подробна сметка и изрично декларира, че исканото възнаграждение е дължимо и не е платено. [...]

2. След постъпване на молбата съдебният секретар изпраща на длъжника покана да плати съответната сума или да оспори сметката в десетдневен срок, като го уведомява, че ако не плати и не подаде възражение, се пристъпва към принудително изпълнение.

Ако в посочения срок вземането бъде оспорено, по съображението че възнаграждението не е дължимо, се прилага параграф 2, втора и трета алинея от предходния член.

Ако вземането бъде оспорено, по съображението че възнаграждението е прекомерно, съдебният секретар дава на адвоката тридневен срок да заеме позиция по възражението. Ако адвокатът не се съгласи с поисканото му намаление на възнаграждението, съдебният секретар преизчислява възнаграждението в съответствие с предвиденото в член 241 и сл., освен ако адвокатът не докаже, че този размер е предварително определен в приета от подалия възражението писмена прогнозна сметка, и издава постановление, в което се определя дължимата сума и се посочва, че ако не се плати в петдневен срок от връчването на постановлението, се пристъпва към принудително изпълнение.

Това постановление не подлежи на обжалване, но и не предопределя, дори отчасти, изхода на евентуалното последващо производство по общия исков ред.

3. Ако длъжникът не подаде възражение в предвидения срок, се допуска принудително изпълнение за сумата, посочена в сметката, ведно с направените разноски“.

- 14 В член 35, параграф 2, втора алинея от ЛЕС изразът „и трета алинея“ е обявен за противоконституционен и е отменен с конституционно решение № 34/2019. Същото се отнася и за четвъртата алинея на член 35, параграф 2.
- 15 Член 206 от ЛЕС, озаглавен „Видове решения“ се намира в глава VIII („Процесуални актове“). Този член гласи:

„[...]

2. Актовете на съдебните секретари са разпореждания и постановления.

[...]“.

- 16 Съгласно член 454 bis от ЛЕС („Молба за преразглеждане“):

„1. [...]

Срещу на постановленията, които слагат край на делото или възпрепятстват неговото продължаване, може да се подава пряко молба за преразглеждане. Молбата няма суспензивно действие и не може в никакъв случай да се действа в противоречие с постановеното.

В изрично предвидените случаи също може да се подава пряко молба за преразглеждане на постановления.

2. В молбата за преразглеждане, която се подава в срок от пет дни, писмено се посочва допуснатото в постановлението нарушение. Когато тези условия са изпълнени, съдебният секретар обявява с процесуално-организационна мярка молбата за допустима, като дава на останалите насрещни страни общ петдневен срок, за да възразят, ако намерят това за уместно.

Ако условията за допустимост на молбата не са изпълнени, съдът я обявява за недопустима и приема постановление.

След изтичането на срока за подаване на възражение съдът се произнася с определение в петдневен срок, независимо дали са представени или не писмени становища. Решенията относно допустимостта или недопустимостта не подлежат на обжалване.

3. Определението, което се произнася по молбата за преразглеждане, подлежи на обжалване само ако слага край на делото или се възпрепятства неговото продължаване“.

17 След частичната отмяна на членове 34 и 35 от LEC, посочена в точки 12 и 14 от настоящото съдебно решение, на основание член 454 bis от LEC вече може да се иска преразглеждане на постановленията на съдебния секретар, които не подлежат на обжалване.

18 Съгласно член 517, параграф 2 от LEC:

„Само следните актове подлежат на принудително изпълнение:

[...]

9. други процесуални актове и документи, които подлежат на принудително изпълнение съгласно този или друг закон“.

19 Член 556 от LEC („Възражение срещу изпълнението на процесуални и арбитражни актове и на постигнати с медиация споразумения“) предвижда в параграф 1:

„Когато изпълнителното основание е осъдителен процесуален или арбитражен акт или постигнато с медиация споразумение, в десетдневен срок от връчването на определението за допускане на изпълнението длъжникът може да подаде писмено възражение, че е платил или изпълнил разпореденото с решението, арбитражното решение или споразумението, като представи писмени доказателства за това.

Възражение може да се направи и поради това че е погасено правото на изпълнение или че са сключени споразумения или спогодби за избягване на принудителното изпълнение, стига същите да са закрепени в официален документ“.

20 Член 557 от LEC („Възражение срещу изпълнението на несъдебни или неарбитражни актове“) предвижда в параграф 1:

„Когато е допуснато изпълнение въз основа на акт по член 517, параграф 2, точка 4, 5, 6 или 7 или на друг подлежащ на принудително изпълнение документ по член 517, параграф 2, точка 9, длъжникът може да подаде възражение в срока и във формата по предходния параграф само на следните основания:

[...]

7) актът съдържа неравноправни клаузи“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 21 На 9 февруари 2017 г. г-жа Delia, от една страна, и адвокатите Augusto и Vicente в това си качество, от друга страна, подписват формуляр за правни услуги, чийто предмет по-специално е проучване на преписката, извънсъдебни действия, и ако е необходимо, завеждане на дело, а евентуално, изготвяне и предявяване на иск за обявяване на недействителност на неравноправните клаузи, съдържащи се в договор за заем, сключен на 26 ноември 2003 г. от г-жа Delia в качеството ѝ на потребител с банкова институция.
- 22 Формулярът за правни услуги включва клауза, съгласно която „с подписването му клиентът се задължава да следва указанията на адвокатската кантора и ако оттегли иска си по каквато и да било причина преди приключването на съдебното производство или ако сключи извънсъдебна спогодба с банката, без знанието или против съвета на кантората, ще трябва да заплати сума, чийто размер ще бъде установен съгласно тарифата на адвокатската колегия на Севиля за определяне на съдебните разноски във връзка с предявен съдебен иск за отмяна и натрупаната сума“ (наричана по-нататък „клаузата при оттегляне на иска“).
- 23 Г-жа Delia се свързала с адвокатската кантора чрез реклама в социална мрежа, в която клаузата при оттегляне на иска не се упоменавала, и тя била уведомена единствено за цената на правните услуги. Така в случая не било доказано, че г-жа Delia е била запозната с клаузата при оттегляне на иска, преди да подпише формуляра за правни услуги.
- 24 Преди да предяви иска за обявяване на недействителност, на 22 февруари 2017 г. адв. Vicente отправил до въпросната банкова институция покана за доброволно изпълнение, в резултат на която на 2 юни 2017 г. тя предложила директно на г-жа Delia да ѝ възстанови сумата, платена в повече при прилагане на клаузата за минимален лихвен процент, съдържаща се в договора за заем. Г-жа Delia решила да приеме предложението. Няма обаче никакво доказателство за точната дата, на която тя уведомила адв. Vicente, че е получила отговора на банката, нито за това дали към този момент той я е посъветвал да не приема въпросното предложение.
- 25 Искът за отмяна на клаузата за минимален лихвен процент от 22 май 2017 г. е подписан от адв. Vicente и съдебен пълномощник, и е предявен пред запитващата юрисдикция, Juzgado de Primera Instancia nº 10 bis de Sevilla (Първоинстанционен съд № 10 bis, Севиля, Испания), на 12 юни 2017 г.
- 26 С факс от 13 юни 2017 г. адв. Vicente уведомил клиентката си, че не е съгласен с предложението на банковата институция, като изтъква заведеното срещу последната дело.
- 27 На 25 септември 2017 г. съдебният пълномощник уведомил запитващата юрисдикция, че г-жа Delia оттеглила иска, на основание че е получила извънсъдебно удовлетворяване, като същевременно уточнил, че причината за оттеглянето на иска е обстоятелството, че клиентката им се е съгласила с тази спогодба въпреки становището на своя адвокат и след завеждането на иска. Поради това на същата дата секретарят на тази юрисдикция издал постановление за прекратяване на производството.

28 От акта за преюдициално запитване е видно, че на 13 ноември 2017 г. адв. Vicente завел пред секретаря на запитващата юрисдикция производство за изпълнение на вземания за адвокатски възнаграждения срещу г-жа Delia за сумата от 1105,50 EUR без данък върху добавената стойност, или общо 1337,65 EUR, изчислена по следния начин:

„Основа за фактуриране: 18 000,00 EUR. Резултат след прилагане на тарифата: 2 211,00 [евро]:

[...] [...] 50 % за завеждане на делото: 1105,50 [евро]“

29 В подкрепа на претендираната сума към искането е приложен документ, озаглавен „Споразумение относно възнагражденията“, който препраща към правилата относно възнагражденията за професионални услуги на адвокатската колегия в Севиля.

30 Г-жа Delia, подпомагана от назначен служебно адвокат, оспорва тези възнаграждения, с мотива че не се дължат. Всъщност тя не била уведомена за наличието на клауза при оттегляне на иска, така че трябвало да заплати като възнаграждение единствено 10 % от сумата, получена от банката заемодател, и по-точно 105,35 EUR, която вече била платена. В това отношение г-жа Delia изтъква и неравноправния характер на клаузата при оттегляне на иска.

31 С постановление от 15 октомври 2020 г. секретарят на запитващата юрисдикция отхвърля възражението и определя, че г-жа Delia дължи адвокатско възнаграждение в размер на 1337,65 EUR, които трябва да плати в петдневен срок, като в противен случай ще се пристъпи към принудително изпълнение. Съдебният секретар не е разгледал въпроса за неравноправния характер на клаузата при оттегляне на иска.

32 На 2 февруари 2021 г. г-жа Delia сезира запитващата юрисдикция с молба за преразглеждане на това постановление, която е обявена за допустима и изпратена на адв. Vicente. Той представя писмена защита, с която иска тази молба да бъде отхвърлена и г-жа Delia да бъде осъдена да заплати съдебните разноски.

33 Посочената юрисдикция има съмнения дали националните процесуални правила, които уреждат производството за изпълнение на вземания за възнаграждения, съответстват на изискванията, произтичащи от Директива 93/13, от принципа на ефективност и от правото на ефективна съдебна защита, предвидено в член 47 от Хартата.

34 В това отношение посочената юрисдикция уточнява, че по испанското право има три различни процесуални способа, чрез които адвокатите могат да търсят по съдебен ред възнагражденията, дължими от техните клиенти: производството по общия исков ред, заповедното производство или производството за изпълнение на вземания за адвокатски възнаграждения, посочено в член 35 от ЛЕС, което е съкратено производство с ограничени гаранции. То е от компетентността на секретаря на съда, сезиран с делото, довело до възнагражденията, чието плащане е поискано.

35 Така производството за изпълнение на вземания за възнаграждения първоначално е от компетентността на съдебния секретар, а именно орган, който съгласно решение от 16 февруари 2017 г., Margarit Panicello (C-503/15, EU:C:2017:126) и конституционно решение № 34/2019 не изпълнява правораздавателни функции. Съгласно член 35 от ЛЕС възнагражденията могат да бъдат оспорени, по съображението че не са дължими или че са

прекомерни, като актът, постановен по такова възражение от съдебния секретар, член 206 от ЛЕС квалифицира като „постановление“. В резултат на конституционно решение № 34/2019 впоследствие може да се иска преразглеждането на това постановление по реда на член 454 bis от ЛЕС.

- 36 При това положение, въпреки че производството за изпълнение на вземания за възнаграждения по член 35 от ЛЕС е относно договор, сключен между адвокат и негов клиент, който договор — видно от решение от 15 януари 2015 г., Šiba (C-537/13, EU:C:2015:14) — попада в приложното поле на Директива 93/13, възможността въпросното дело да бъде разгледано от съд зависи от това дали е подадена молба за преразглеждане на постановлението на съдебния секретар. Освен това с оглед на съкратения характер на това производство за преразглеждане и на възможността да се прибегне до общия исков ред в съответствие с член 35, параграф 2 от ЛЕС съдът не може да проверява служебно евентуалния неравноправен характер на клаузите, съдържащи се в договора за правни услуги, тъй като неговата проверка по принцип се ограничава до обхвата на приетото от съдебния секретар постановление. Режимът за събиране на доказателства също е ограничен до вече представените пред този секретар писмени доказателства.
- 37 Що се отнася до възможността потребителят да използва производството по общия исков ред, в съответствие с член 35, параграф 2 от ЛЕС, за да предяви своите произтичащи от Директива 93/13 права, запитващата юрисдикция отбелязва, че видно от конституционно решение № 34/2019, това производство не коригира факта, че производството за изпълнение на вземания за възнаграждения няма правораздавателен характер, тъй като не пречатства действието на постановленията, с които съдебният секретар определя адвокатските възнаграждения.
- 38 Относно изпълнението на постановленията на съдебния секретар същата юрисдикция уточнява, че макар тази фаза да се провежда под контрола на съда, потребителят може да подаде възражение само на основанията по член 556 от ЛЕС, сред които не фигурира евентуална неравноправност на клаузите, съдържащи се в основанието за постановяване на това решение.
- 39 Според запитващата юрисдикция в производство по молба за преразглеждане на постановлението на съдебния секретар като тази, с която е сезирана, тя е длъжна — предвид съкратения характер на производството по член 35 от ЛЕС — да потвърди или да отмени постановлението на съдебния секретар. В този контекст тя няма за задача да проверява евентуалната неравноправност на клаузите на договора, сключен от адвоката и неговия клиент.
- 40 Следователно посочената юрисдикция най-напред се съмнява в съвместимостта на такава процесуална система с практиката на Съда на ЕС относно задължението на съда да осъществи такъв контрол, ако е необходимо служебно. Всъщност, от една страна, в рамките на производство за изпълнение на вземания за възнаграждения съдебният секретар не упражнява правораздавателни функции и не е компетентен да осъществи този контрол. От друга страна, в случай че срещу постановлението на съдебния секретар бъде подадена молба за преразглеждане, за съда също не е предвидено да разглежда този въпрос. Поради това запитващата юрисдикция иска да установи дали въпреки тези процесуални норми не следва тя да извършва служебно посочения контрол, тъй като не може просто да отмени постановлението и да върне преписката на съдебния секретар, за да се произнесе по него, при положение че той не разполага с такава компетентност.

- 41 Доколкото в случая би била длъжна да разгледа служебно неравноправния характер на клаузата при оттегляне на иска, по-нататък запитващата юрисдикция иска да се установи дали тази клауза попада в обхвата на изключението по член 4, параграф 2 от Директива 93/13, или има характер по-скоро на клауза за обезщетение или на клауза за неустойка, чийто евентуален неравноправен характер подлежи на съдебен контрол. Дори обаче да се приеме, че клауза като тази при оттегляне на иска спада към основния предмет на договора или към съответствието между цената и предоставените услуги, би следвало да се провери дали тя отговаря на изискванията за прозрачност. В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че клаузата при оттегляне на иска не предвижда сума в определен размер или начин за изчисляване на претендираните възнаграждения, а само препраща към ориентировъчната тарифа, изготвена от адвокатската колегия в Севиля. Обхватът на националните правни уредби относно професионалните организации, както и тълкуването на някои техни разпоредби обаче не бил очевиден.
- 42 Освен това според тази юрисдикция нищо не сочи, че ориентировъчната тарифа, послужила за изчисляване на претендираните от адв. Vicente възнаграждения, е публична, нито е доказано, че г-жа Delia е била уведомена за нейното съдържание.
- 43 Накрая, запитващата юрисдикция иска да се установи дали може да се квалифицира като нелоялна търговска практика по смисъла на Директива 2005/29 прибавянето в договора, сключен между адвокат и негов клиент, на клауза като клаузата при оттегляне на иска, която препраща към тарифата на адвокатска колегия и не е упомената нито в търговската оферта, нито в информацията преди сключването на посочения договор.
- 44 При тези условия Juzgado de Primera Instancia nº 10 bis de Sevilla (Първоинстанционен съд № 10 bis, Севиля) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Съвместимо ли е с Директива 93/13 и с принципа на ефективност на същата директива във връзка с правото на ефективни правни средства за защита по член 47 от Хартата съкратено производство за събиране на възнаграждения, образувано по молба на адвокат, в което съдът не може да извърши служебна проверка за евентуална неравноправност на клаузите в потребителски договор, тъй като не се предвижда възможност за съдебна намеса на нито един етап от това производство, освен ако съответният клиент не възрази срещу подадената молба и впоследствие някоя от страните не подаде молба за преразглеждане на окончателния акт на съдебния секретар?
- 2) Съвместимо ли е с Директива 93/13 и с принципа на ефективност на същата директива във връзка с правото на ефективни правни средства за защита по член 47 от Хартата обстоятелството, че в такова съкратено производство съдът евентуално осъществява контрол за неравноправност на клаузите — служебно или по искане на някоя от страните — във връзка с евентуална молба за преразглеждане на акт на несъдебен орган, какъвто е съдебният секретар, което производство поначало трябва да се ограничава само до предмета на този акт и в което не се допуска използването на други доказателства освен представените до момента от страните писмени доказателства?

- 3) Следва ли да се приеме, че клауза в договор между адвокат и потребител като разглежданата в главното производство, която предвижда заплащането на възнаграждение в конкретната хипотеза, в която клиентът оттегля иска си преди приключването на съдебното производство или сключва извънсъдебна спогодба с банката ответник без знанието на правния си съветник или противно на неговите препоръки, попада в обхвата на член 4, параграф 2 от Директива 93/13, тъй като става въпрос за основна клауза, отнасяща се до предмета на договора, в разглеждания случай — до цената?
- 4) При утвърдителен отговор на предходния въпрос, може ли посочената клауза, която определя възнаграждението чрез препращане към тарифа на адвокатска колегия, предвиждаща различни правила, приложими в зависимост от конкретния случай, и която не се споменава в предварително предоставената информация, да се счита за ясна и разбираема по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 93/13?
- 5) При отрицателен отговор на предходния въпрос, може ли да се приеме за нелоялна търговска практика по смисъла на Директива 2005/29 включването в договор между адвокат и потребител на клауза като разглежданата в главното производство, която определя размера на адвокатското възнаграждение само чрез препращане към тарифа на адвокатска колегия, предвиждаща различни правила, приложими в зависимост от конкретния случай, и която не се споменава в търговската оферта и предварително предоставената информация?“.

По допустимостта

- 45 Испанското правителство прави възражение за недопустимост на първия, втория, третия и петия въпрос. Според него първият въпрос е хипотетичен, доколкото се отнася до положение, при което не е подавана молба за преразглеждане. Що се отнася до втория въпрос, посоченото правителство твърди, че не е уточнено достатъчно съдържанието на ограниченията, предвидени в националното законодателство относно обхвата на проверката, която съдът по принцип извършва в производство по молба за преразглеждане. Според същото правителство отговорът на третия и петия въпрос не изглежда нито необходим, нито релевантен за разрешаването на спора по главното производство.
- 46 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика презумпцията е, че преюдициалните въпроси са релевантни. Съдът може да откаже да се произнесе по преюдициален въпрос, отправен от национална юрисдикция съгласно член 267 ДФЕС, само когато не са спазени по-специално изискванията относно съдържанието на преюдициалното запитване в член 94 от Процедурния правилник на Съда или когато е ясно, че исканото от националната юрисдикция тълкуване или преценка на валидността на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или предмета на спора по главното производство, или когато въпросът е хипотетичен (решение от 28 март 2017 г., Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, т. 50 и цитираната съдебна практика).
- 47 Що се отнася до хипотетичния характер на първия въпрос и непълнотата на обясненията, дадени от запитващата юрисдикция в подкрепа на втория въпрос, следва да се констатира, от една страна, че първият въпрос не е хипотетичен, доколкото трябва да се разбира в широк смисъл, а именно че по същество целта му е да се прецени съвместимостта с Директива 93/13 на факта, че съдът няма правомощие служебно да проверява евентуалния

неравноправен характер на клауза, съдържаща се в договор, сключен между продавач или доставчик и потребител. От друга страна, предоставените от запитващата юрисдикция данни относно втория въпрос позволяват да се определи в достатъчна степен неговият обхват.

- 48 Що се отнася до третия и петия въпрос, не е очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с предмета на спора в главното производство.
- 49 Всъщност, от една страна, що се отнася до третия въпрос, ако се отговори, че запитващата юрисдикция е длъжна да разгледа евентуалната неравноправност на клаузата при оттегляне на иска, тя ще трябва да прецени дали такава клауза попада в обхвата на изключението по член 4, параграф 2 от Директива 93/13. От друга страна, що се отнася до тълкуването на Директива 2005/29, което е предмет на петия въпрос, от акта за преюдициално запитване е видно, че това тълкуване е необходимо „за решаването на настоящия спор“. Следователно става въпрос за проверка дали клаузата при оттегляне на иска има евентуален неравноправен характер на основание член 4, параграф 1 от Директива 93/13, проверка, която запитващата юрисдикция ще трябва да извърши, в случай че на първия, втория и третия въпрос се отговори в този смисъл.
- 50 Ето защо първият, вторият, третият и петият въпрос са допустими.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 51 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Директива 93/13, разглеждана в светлината на принципа на ефективност и на член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба на съкратено производство за изпълнение на вземане за адвокатски възнаграждения, съгласно която решение по предявеното срещу клиента потребител искане постановява несъдебен орган, а участието на съда е предвидено едва на етапа на евентуалното преразглеждане на това решение, в който случай сезираният съд не може да проверява, ако е необходимо и служебно, дали са неравноправни клаузите, съдържащи се в договора, по които се претендират възнагражденията, нито да допуска страните да привеждат доказателства, различни от вече представените на несъдебния орган писмени доказателства.
- 52 Следва веднага да се припомни, че както личи от практиката на Съда, неравноправното положение на потребителя спрямо продавача или доставчика може да се компенсира само с положителна и външна по отношение на самите страни по договора намеса и че националният съд е длъжен служебно да преценява евентуалния неравноправен характер на договорните клаузи, попадащи в приложното поле на Директива 93/13, когато са налице необходимите за това правни и фактически обстоятелства (вж. в този смисъл решение от 14 юни 2012 г., Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, т. 41—43 и цитираната съдебна практика).
- 53 Макар Съдът вече да е дал съобразени с изискванията на член 6, параграф 1 и член 7, параграф 1 от Директива 93/13 насоки в различни отношения за това по какъв начин националният съд трябва да осигури защитата на правата, които потребителите черпят от

тази директива, следва да се отбележи, че правото на Съюза по принцип не хармонизира производствата, по реда на които се преценяват твърденията за неравноправност на договорна клауза, поради което тези производства се уреждат от вътрешния правен ред на всяка държава членка (решение от 26 юни 2019 г., *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, т. 45 и цитираната съдебна практика). Такъв е случаят в главното производство, що се отнася до испанските процесуалноправни норми, уреждащи производството за изпълнение на вземания за адвокатски възнаграждения, които при липсата на хармонизация попадат в обхвата на правния ред на тази държава членка.

- 54 При все това, съгласно принципа за лоялно сътрудничество, закрепен в член 4, параграф 3 ДЕС, процесуалните правила за съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, не трябва да бъдат по-неблагоприятни от тези, които уреждат аналогични вътрешноправни производства (принцип на равностойност) и не трябва да правят практически невъзможно или прекомерно трудно упражняването на правата, предоставени от правния ред на Съюза (принцип на ефективност) (решение от 24 октомври 2018 г., *ХС и др.*, C-234/17, EU:C:2018:853, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 55 Що се отнася до принципа на ефективност — по който единствено задава въпросите си запитващата юрисдикция — следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда всеки случай, в който се поставя въпросът дали национална процесуална разпоредба прави невъзможно или прекомерно трудно прилагането на правото на Съюза, трябва да се анализира, като се държи сметка за мястото на тази разпоредба в цялото производство и за неговото развитие и особености пред различните национални инстанции (решение от 14 март 2013 г., *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164, т. 53 и цитираната съдебна практика).
- 56 Следва също да се отбележи, че макар спазването на принципа на ефективност да не може да доведе до цялостно заместване на пълната пасивност на съответния потребител (вж. в този смисъл решение от 10 септември 2014 г., *Kušíonová*, C-34/13, EU:C:2014:2189, т. 56 и цитираната съдебна практика), все пак е необходимо да се анализира дали предвид особеностите на съответното национално законодателство има немалък риск в производствата, образувани по искане на продавачи или доставчици и с ответници потребители, последните да не са склонни да упражнят правата, които черпят от Директива 93/13 (вж. в този смисъл решение от 14 юни 2012 г., *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, т. 54 и 56).
- 57 Когато съответната националната правна уредба предвижда участието на съда и проверката дали клаузите на договор между продавач или доставчик и потребител имат евентуален неравноправен характер да стават едва в напреднал процесуален етап — например в случай на възражение срещу вече издадена заповед за плащане или, както е главното производство, в контекста на молба за преразглеждане на постановлението на съдебния секретар — това участие може да запази полезното действие на Директива 93/13 само ако потребителят е склонен да предяви правата си като ищец или ответник на този процесуален етап (вж. по аналогия решение от 20 септември 2018 г., *EOS KSI Slovensko*, C-448/17, EU:C:2018:745, т. 46 и 51).
- 58 Накрая, Съдът е констатирал също, че задължението, произтичащо от член 7, параграф 1 от Директива 93/13, да се предвидят процесуални правила, позволяващи да се осигури защитата на правата, които правните субекти черпят от тази директива, в случай на използване на неравноправни клаузи, включва изискването за наличие на право на

ефективни правни средства за защита, закрепено също в член 47 от Хартата (решение от 13 септември 2018 г., *Profi Credit Polska*, C-176/17, EU:C:2018:711, т. 59 и цитираната съдебна практика).

- 59 На първите два въпроса следва да се отговори именно в светлината на тази съдебна практика.
- 60 В случая, както следва от точки 34—36 от настоящото решение, ако прецени, че претендираните от неговия адвокат възнаграждения не са дължими или са прекомерни, потребителят може да ги оспори пред секретаря на националната юрисдикция, сезирана със съдебното производство, довело до тези възнаграждения. Съдебният секретар издава постановление, с което определя дължимата сума, като при неплащане допуска принудително изпълнение. Макар че съдебният секретар извършва някои проверки във връзка с тези възнаграждения, от акта за преюдициално запитване става ясно, че като несъдебен орган той не е компетентен да преценява дали клауза от договора, от която произтичат тези възнаграждения, е неравнопавна от гледна точка на Директива 93/13.
- 61 Ако реши да подаде молба за преразглеждане на постановлението на съдебния секретар, от член 454 bis от ЛЕС следва, че потребителят трябва да го направи в срок от пет дни и това няма суспензивно действие. От акта за преюдициално запитване е видно също, че сезираният с такава молба съд няма възможност да проверява дали клаузите, съдържащи се в договора, довел до претендираните възнаграждения, имат евентуален неравнопавен характер, тъй той може да контролира само предмета на постановлението на съдебния секретар. Освен това и режимът за събиране на доказателства е ограничен до вече представените пред съдебния секретар писмени доказателства.
- 62 В писменото си становище испанското правителство отбелязва, че не е съгласно с представения от запитващата юрисдикция обхват на ЛЕС. Според това правителство разглежданото законодателство не установява изрично ограничение нито относно възможността съдът да провери евентуалния неравнопавен характер на клаузите, нито относно събирането на доказателства във връзка с производството по молба за преразглеждане.
- 63 В това отношение е достатъчно да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на производството по член 267 ДФЕС, макар Съдът да е компетентен да тълкува разпоредбите на правото на Съюза, единствено запитващата юрисдикция може да тълкува националното законодателство. Поради това Съдът следва да се придържа към тълкуването на националното право, което му е изложила посочената юрисдикция (решение от 26 юни 2019 г., *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, т. 52 и цитираната съдебна практика).
- 64 Ето защо, като се имат предвид изложените в акта за преюдициалното запитване характеристики на производството за преразглеждане, предвидено в ЛЕС, и по-специално, първо, ограниченият характер на контрола, упражняван от съда върху постановлението на съдебния секретар, второ, наложената на този съд забрана да проверява — служебно или по искане на някоя страна — евентуалната неравнопавност на клаузите, съдържащи се в договора, който е в основата на претендираните възнаграждения, и трето, режимът за събиране на доказателства, който, изглежда, не позволява на страните да приведат доказателства, различни от вече представените пред съдебния секретар, за да предявят

своите произтичащи от Директива 93/13 права, може да се заключи, че съществува немалък риск потребителят да не е склонен да предяви тези права в производство по молба за преразглеждане.

- 65 Запитващата юрисдикция обаче посочва, че в производство по общия исков ред или в изпълнително производство потребителят би имал възможност да изтъкне евентуалния неравноправен характер на клауза, съдържаща се в сключения с адвоката му договор, във връзка с който той иска от него да му плати възнаграждения.
- 66 Що се отнася, на първо място, до производството по общия исков ред, посочено в член 34, параграф 2 и в член 35, параграф 2 от ЛЕС, от акта за преюдициално запитване не личи ясно, че ако потребителят започне такова дело, то би имало суспензивно действие върху изпълнението на постановлението на съдебния секретар или на потвърждаващото го съдебно решение, прието след молба за преразглеждане, така че съдът, сезиран с такова дело, да може преди изпълнението на тези решения да провери евентуалния неравноправен характер на клаузите на съответния договор.
- 67 Що се отнася, на второ място, до участието на съда на етапа на изпълнението, следва да се отбележи, относно изпълнението на постановлението на съдебния секретар, че според запитващата юрисдикция такива постановления трябва да се квалифицират като „процесуални актове“, така че на етапа на тяхното изпълнение при условията на член 556 от ЛЕС потребителят не би могъл да твърди, че определени клаузи на изпълнителното основание имат евентуален неравноправен характер.
- 68 Що се отнася до изпълнението на решението, постановено в производство по молба за преразглеждане, за него, изглежда, важат основанията за възражение, предвидени в член 556 от ЛЕС, като се има предвид съдебният характер на това решение, така че в рамките на възражение, което няма суспензивно действие, длъжникът по изпълнението може да твърди само, че задължението е изпълнено, че правото на изпълнение е погасено или че има спогодба между страните.
- 69 От гореизложеното следва — при условие че запитващата юрисдикция провери тълкуването на националното право — че нито производството по общия исков ред, нито изпълнителното производство, изглежда, могат да отстранят риска потребителят да не бъде в състояние да предяви, в рамките на производство по молба за преразглеждане, своите произтичащи от Директива 93/13 права.
- 70 Следователно Директива 93/13, разглеждана в светлината на принципа на ефективност и на член 47 от Хартата, не допуска национален процесуален режим като обсъждания в главното производство, доколкото този режим не позволява контрол за неравноправност на клаузите, съдържащи се в сключен между адвокат и негов клиент договор, нито на етапа на възражението срещу претендираните възнаграждения в рамките на първия стадий от производството — който се провежда пред секретаря на съда, сезиран със съдебното производство, довело до въпросните възнаграждения — нито в хода на производство по молба да бъде преразгледано постановлението на съдебния секретар, която може да бъде подадена впоследствие.

- 71 Испанското правителство и Комисията обаче твърдят, че е възможно националният процесуален режим да бъде тълкуван така, че да позволи на сезирания с молба за преразглеждане съд да прецени служебно или по искане на потребителя евентуалния неравноправен характер на клауза от договора, който е в основата на претендираното възнаграждение, нещо, което и запитващата юрисдикция не изключва.
- 72 Принципът за съответстващо тълкуване изисква националните юрисдикции да използват всички свои правомощия, като вземат предвид цялото вътрешно право и като приложат признатите от последното методи за тълкуване, за да гарантират пълната ефективност на съответната директива и да стигнат до разрешение, което съответства на преследваната от нея цел (решение от 26 юни 2019 г., *Addiko Bank*, C-407/18, EU:C:2019:537, т. 65 и цитираната съдебна практика).
- 73 В това отношение в писменото си становище Комисията предлага да се приеме, че възнагражденията, произтичащи от неравноправна клауза, „не са дължими“ по смисъла на член 35, параграф 2 от ЛЕС. При всички случаи, ако запитващата юрисдикция приеме, че е възможно съответстващо тълкуване на националното право и че то може да ѝ позволи да осъществи служебно контрол на евентуалния неравноправен характер на клаузата при оттегляне на иска, тя би следвало съответно да се възползва от възможността служебно да събере доказателства за тази цел (вж. в този смисъл решение от 14 юни 2012 г., *Banco Español de Crédito*, C-618/10, EU:C:2012:349, т. 44 и цитираната съдебна практика).
- 74 Ето защо тази юрисдикция следва да провери доколко националният процесуален режим може да бъде тълкуван в съответствие с Директива 93/13 и да изведе съответните последици, като при необходимост остави без приложение всички национални разпоредби или национална съдебна практика, които изключват произтичащо от изискванията на тази директива задължение на съда да провери служебно дали уговорките между страните са неравноправни (вж. в този смисъл решение от 7 ноември 2019 г., *Profi Credit Polska*, C-419/18 и C-483/18, EU:C:2019:930, т. 76 и цитираната съдебна практика).
- 75 С оглед на тези съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че Директива 93/13, разглеждана в светлината на принципа на ефективност и на член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба на съкратено производство за изпълнение на вземане за адвокатски възнаграждения, съгласно която решение по предявеното срещу клиента потребител искане постановява несъдебен орган, а участието на съда е предвидено едва на етапа на евентуалното преразглеждане на това решение, в който случай сезираният съд не може да проверява, ако е необходимо и служебно, дали са неравноправни клаузите, съдържащи се в договора, по които се претендират възнагражденията, нито да допуска страните да привеждат доказателства, различни от вече представените на несъдебния орган писмени доказателства.

По третия въпрос

- 76 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 4, параграф 2 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че в обхвата на предвиденото в тази разпоредба изключение попада клауза от договор, сключен между адвокат и негов клиент, съгласно която клиентът се задължава да следва указанията на адвоката, да не действа без знанието му или против съвета му и да не оттегля сам иска по делото, за което го е наел, като в противен случай се предвижда финансова неустойка.

- 77 В самото начало следва да се припомни, че доколкото установява изключение от механизма за контрол по същество на неравноправните клаузи, член 4, параграф 2 от Директива 93/13 следва да се тълкува стриктно. Това изключение се отнася, на първо място, до клаузите, свързани с основния предмет на договора, и на второ място, до клаузите, свързани със съответствието между цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга.
- 78 Що се отнася до категорията на договорните клаузи, попадаща в понятието „основен предмет на договора“, Съдът е постановил, че тези клаузи трябва да се разбират като клаузи, определящи основните престации по договора, с изключение на клаузите, които имат акцесорен характер по отношение на клаузите, определящи самата същност на договорното отношение (вж. в този смисъл решение от 20 септември 2017 г., *Andrićius и др.*, C-186/16, EU:C:2017:703, т. 35 и 36 и цитираната съдебна практика). В случая главни са престациите, изброени в точка 21 от настоящото решение, като целта на клаузата при оттегляне на иска е по-скоро да се санкционира поведението на клиента, който действа против съветите на своя адвокат. Следователно тази клауза не попада в посочената категория.
- 79 Що се отнася до категорията на договорните клаузи, които са свързани със съответствието между цената и услугата, и тази категория не обхваща клаузата при оттегляне на иска, доколкото такава клауза не предвижда възнаграждение за предоставена услуга, а само санкционира нарушението на договорно задължение (вж. по аналогия решение от 30 април 2014 г., *Kásler и Káslerné Rábai*, C-26/13, EU:C:2014:282, т. 58).
- 80 Ето защо на третия въпрос следва да се отговори, че член 4, параграф 2 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че не попада в обхвата на предвиденото в тази разпоредба изключение клауза от договор, сключен между адвокат и негов клиент, съгласно която клиентът се задължава да следва указанията на адвоката, да не действа без знанието му или против съвета му и да не оттегля сам иска по делото, за което го е наел, като в противен случай се предвижда финансова неустойка.

По четвъртия въпрос

- 81 С оглед на отговора на третия въпрос не е необходимо да се отговаря на четвъртия въпрос.

По петия въпрос

- 82 С петия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Директива 2005/29 трябва да се тълкува в смисъл, че прибавянето в договора, сключен между адвокат и негов клиент, на клауза, че последният плаща финансова неустойка, ако сам оттегли иска по делото, за което е наел този адвокат, която клауза препраща към тарифа на професионална организация и не е упомената нито в търговската оферта, нито в контекста на информацията преди сключването на договора, може да се счита за нелоялна търговска практика по смисъла на тази директива.
- 83 За да бъде даден отговор на този въпрос, следва първо да се припомни, че член 2, буква г) от Директива 2005/29 определя посредством използването на особено широка формулировка понятието „търговска практика“ като „всяко действие, бездействие, поведение[, подход или] търговски съобщения, включително реклама и маркетинг, извършвани от търговец,

пряко свързан[и] с [рекламиране], продажба или доставка на стока [на] потребители“ (решение от 15 март 2012 г., Pereničová и Perenič, C-453/10, EU:C:2012:144, т. 38 и цитираната съдебна практика).

- 84 След това, по силата на член 3, параграф 1 във връзка с член 2, буква в) от Директива 2005/29 последната се прилага по отношение на нелоялни търговски практики от страна на търговците към потребителите преди, по време на или след търговска сделка за каквито и да е стоки или услуги. Съгласно член 5, параграф 4 от посочената директива нелоялни са по-специално заблуждаващите практики по смисъла на членове 6 и 7 от нея.
- 85 Съгласно член 7, параграфи 1 и 2 от Директива 2005/29 заблуждаваща е тази търговска практика, която във фактически контекст, отчитайки всички характеристики, обстоятелства и ограничения на използваното средство за комуникация, пропускат, укриват или предоставят по неясен начин съществена информация, необходима на средния потребител съгласно контекста, за да вземе решение за сделка на база осведоменост, и следователно подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел.
- 86 В случая прибавянето в договор, сключен между адвоката и неговия клиент, на клауза като клаузата при оттегляне на иска, без тя да е упомената в търговското предложение или в контекста на информацията преди сключването на договора, представлява a priori пропуск да се съобщи съществена информация или укриване на такава информация, която може да повлияе върху решението на потребителя да се обвърже с това договорно правоотношение. Всъщност от представената на Съда преписка е видно, че за изчисляването на предвидената в нея договорна неустойка тази клауза препраща към тарифата на професионалната организация на адвокатите в Севиля, чието съдържание е трудно достъпно и разбираемо, а в случай че посочената клауза бъде приложена, потребителят ще трябва да заплати договорна неустойка, която може да достигне значителна и дори несъразмерна стойност спрямо цената на услугите, предоставени въз основа на този договор. Това обстоятелство обаче трябва да се провери от запитващата юрисдикция.
- 87 С оглед на изложените по-горе съображения на петия въпрос следва да се отговори, че Директива 2005/29 трябва да се тълкува в смисъл, че прибавянето в договор, сключен между адвокат и негов клиент, на клауза, че последният плаща финансова неустойка, ако сам оттегли иска по делото, за което е наел този адвокат, която клауза препраща към тарифата на професионална организация и не е упомената нито в търговската оферта, нито в контекста на информацията преди сключването на договора, трябва да се квалифицира като „заблуждаваща“ търговска практика по смисъла на член 7 от тази директива, доколкото подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел, като националният съд трябва да провери дали това е така.

По съдебните разноски

- 88 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разноските, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (девети състав) реши:

- 1) Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, изменена с Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г., разглеждана в светлината на принципа на ефективност и на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

не допуска национална правна уредба на съкратено производство за изпълнение на вземане за адвокатски възнаграждения, съгласно която решение по предявеното срещу клиента потребител искане постановява несъдебен орган, а участието на съда е предвидено едва на етапа на евентуалното преразглеждане на това решение, в който случай сезираният съд не може да проверява, ако е необходимо и служебно, дали са неравноправни клаузите, съдържащи се в договора, по който се претендират възнагражденията, нито да допуска страните да привеждат доказателства, различни от вече представените на несъдебния орган писмени доказателства.

- 2) Член 4, параграф 2 от Директива 93/13, изменена с Директива 2011/83,

трябва да се тълкува в смисъл, че:

не попада в обхвата на предвиденото в тази разпоредба изключение клауза от договор, сключен между адвокат и негов клиент, съгласно която клиентът се задължава да следва указанията на адвоката, да не действа без знанието му или против съвета му и да не оттегля сам иска по делото, за което го е наел, като в противен случай се предвижда финансова неустойка.

- 3) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета

трябва да се тълкува в смисъл, че:

прибавянето в договор, сключен между адвокат и негов клиент, на клауза, че последният плаща финансова неустойка, ако сам оттегли иска по делото, за което е наел този адвокат, която клауза препраща към тарифа на професионална организация и не е упомената нито в търговската оферта, нито в контекста на информацията преди сключването на договора, следва да се квалифицира като „заблуждаваща“ търговска практика по смисъла на член 7 от тази директива, доколкото подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел, като националният съд трябва да провери дали това е така.

Подписи